

Зарубіжний досвід дозволяє дійти висновку, що перед поліцією західних країн та перед Національною поліцією України стоять у цілому одні й ті самі завдання: забезпечення прав і свобод людини і громадянина та організація безпеки громадян, попередження злочинної діяльності на стадії готування та замаху.

Таким чином, діяльність поліції спрямована на забезпечення конституційних (основоположних) прав і свобод людини і громадянина. Реформа МВС для України – це в певному сенсі випробування на міцність. На відміну від європейських держав, які в законодавчому порядку вже давно визначили власну модель поліції, для України це новий досвід. Враховуючи міжнародний досвід, будемо вірити та сподіватися, що наша Національна поліція буде відрізнитися від міліції, передусім тим, що будуть дотримуватися основоположні права і свободи людини і громадянина. А найголовніше – що поліція буде дійсно працювати, а не декларативно існувати.

---

1. Закон про поліцію: 29 зауважень з боку Європи / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.eurointegration.com.ua/articles/2015/09/22/7038450/view_print/.

2. Чисніков В. Держава і свобода особи (за А. Антоновичем) / В. Чисніков, В. Буран // Міжнародна поліцейська енциклопедія : у 10-ти т. / відп. ред. Ю. І. Римаренко та ін. – К., 2005. – Т. II : Права людини в контексті поліцейської діяльності. – С. 121.

3. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII // ВВР. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379 (із наступними змінами).

4. Запровадження основних принципів захисту прав людини у реформуванні органів внутрішніх справ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://helsinki.org.ua/index.php?id=1241424344>.

Черняк Наталія Петрівна,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ;

Михайлова Олена Юрївна,

курсант 3-го курсу факультету № 3
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ПОЛІЦІЮ» ТА ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО МІЛІЦІЮ»: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Нещодавно вступив у силу Закон України «Про Національну поліцію», а саме 07.11.2016, та відповідно Закон України «Про міліцію» втратив чинність, на підставі цього ж нормативного акта. Прийняттю нового законодав-

ства про поліцію сприяла реформація такого правоохоронного органу, як міліція, точніше його докорінна зміна та перетворення його на Національну поліцію України.

Стаття 1 Закону України «Про міліцію» визначає міліцію як державний озброєний орган виконавчої влади, який захищає життя, здоров'я, права і свободи громадян, власність, природне середовище, інтереси суспільства і держави від протиправних посягань [1]. Відповідно до положень ст. 1 Закону України «Про Національну поліцію» Національна поліція в Україні є центральним органом виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [2]. Вже з визначення понять «міліція» та «поліція» можемо побачити суттєву різницю у них, зокрема в частині того, що міліція була озброєним органом виконавчої влади, а Національна поліція також є органом виконавчої влади, проте без озброєння. Саме через це виникає непорозуміння, бо поліція також має право на застосування вогнепальної зброї, як це визначено у ст. 46 Закону України «Про Національну поліцію».

Ще однією інновацією у новому чинному законодавстві є новий перелік поліцейських заходів, які в свою чергу поділяються на превентивні заходи, такі як: 1) перевірка документів особи; 2) опитування особи; 3) поверхнева перевірка і огляд; 4) зупинення транспортного засобу; 5) вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території; 6) обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю; 7) проникнення до житла чи іншого володіння особи; 8) перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ; 9) застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису; 10) перевірка дотримання обмежень, установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб; 11) поліцейське піклування та заходи примусу (фізичний вплив (сила); спеціальні засоби; вогнепальна зброя) [2]. У Законі України «Про міліцію» не було такого поняття, як превентивні заходи, а лише заходи примусу, до яких належали заходи фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальна зброя.

Слід зазначити, що у ст. 49 Закону України «Про Національну поліцію» зазначено, що на службу в поліцію можуть бути прийняті громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою [2]. На нашу думку, це позитивне нововведення, адже у Законі України «Про міліцію» це не було передбачено.

Виходячи з аналізу вищевикладених положень Законів, можемо дійти висновку, що нове законодавство України про поліцію, яке покликано реформувати всебічно та повністю стару систему міліції, має свої певні позитивні і негативні положення, що стосуються як діяльності поліцейського, так і про-

ходження ним служби в цілому.

1. Про міліцію : Закон України від 20.12.1990 № 565-ХІІ// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/565-12>.

2. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

Соболь Оксана Іванівна,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри

кримінально-правових дисциплін

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ;

Проданець Аліна Олександрівна,

рядовий поліції,

інспектор 5 роти 4 батальйону УПП

в м. Дніпропетровську

ПРОБЛЕМИ МОНІТОРИНГУ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Актуальність виявлення системних проблем у діяльності правоохоронців, прогнозування та покращення якості роботи патрульної поліції зумовлена насамперед тим, що саме патрульна поліція виконує провідну роль при забезпеченні охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, безпосередньо спілкується з громадянами та є однією з основних ланок взаємодії держави та громади.

Останнім часом рівень довіри населення до правоохоронців максимально становив лише 3–5 %. Після Революції гідності, за даними Інституту соціології Національної академії наук, такий рівень знизився до 0,8 %. Причинами низького рівня довіри стали системні недоліки в діяльності органів внутрішніх справ [1]. Постає необхідність реформування системи правоохоронних органів, побудованого на засадах дотримання прав людини та співпраці із громадськістю.

Національна поліція стала центральним органом виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [2].

З метою виявлення системних проблем у діяльності патрульної поліції, прогнозування та покращення якості роботи правоохоронців, надання компетентної та комплексної оцінки їх діяльності сформовано відділ моніторингу